

אותה מחשבה שהוא סמ"ב דס"ג הכולל **לְתַפְּשָׂא בִּיהַ** להיות נתפסים בע"ב הכולל ובע"ב דס"ג הכולל דא"ק שהם מטבורא דא"ק ולמעלה (והם או"א עילאין בערך סמ"ב דס"ג הכולל), **וְכַד הָאֵי סְלִיק** וכאשר סמ"ב דס"ג עולים בסוד מ"ן, **נְהִירוּ דְלִתְתָּא תְּפִיס בִּיהַ** אז גם האור שלמטה שהם המ"ה וב"ן הכוללים ג"כ עולים איתם בסוד מ"ן כדי לעורר את יחוד ע"ב וע"ב דס"ג **וְכֵן כֻּלָּא** וכן כל עליית המ"ן היא לתכלית זו שהיא **לְאַתְקַשְׁרָא** לקשר כל העולמות עד ע"ב וע"ב דס"ג דא"ק ולייחדם ועי"ז יוצא שם מ"ה החדש מהמצח ותשלום ט"ס דב"ן מהעינים **וְלְאַתְמַלְיָא וְלְאַתְבְּרָכָא כֻּלָּא כְּחָדָא כְּדָקָא יְאוּת** כדי שיתמלאו ויתברכו בשפע החדש כל הבחינות פנימיות וחיצוניות כראוי. **וּכְדִין** ואז ע"י התפשטות שם מ"ה החדש **אַתְקַשְׁרָא דָּא כְּחָדָא** מתחברים ומתקשרים כל פרצופי האצילות זה בזה **כְּדָקָא אֲמַרְן** כמו שאמרנו בענין התקשרותם בעליית המ"ן, **הַיְכָלִין בְּהַיְכָלִין תְּתַאֲיִן בְּעֵלְאִין** שהם נקשרים היכלות בהיכלות התחתונים בעליונים, **רְזָא דְכַר וְנוֹקְבָא כְּחָדָא** ונעשים כולם בסוד זכר ונקבה כאחד ומפרש כיצד, **נְהִירוּ עֲלָאָה** האור העליון שהם אבא ואמא עילאין, **בְּנְהִירוּ דְסְתִים וְנְגִיזוּ יְתִיר בִּיהַ** מתקשרים באור הגנוז והסתום שהם שתי המזלות בדיקנא דאריך. **וְהָוָא דְנְגִיזוּ** ואריך שהוא גנוז ונעלם, **כְּלִיל בְּמָה דְנְגִיזוּ יְתִיר** נכלל במה שגנוז ועלם יותר ממנו שהוא עתיק כי שניהם כלולים כאחד והם יחד בחינת כתר דאצילות. וכן זו"ן מתקשרים באבא ואמא ע"י נה"י דאו"א המתלבשים בתוכם בסוד מוחין, **עַד דְּאַשְׁתַּכַּח כֻּלָּא כְּדָקָא יְאוּת, בְּיַחְוָדָא חָדָא** עד שנמצא

כל האצילות מתקשר כראוי ביחוד אחד.

הלימוד היומי

וְעַל דָּא ועל כן כיון שכל מטרת התפילה היא לקשר כל העולמות עד הא"ס,

מֹשֶׁה הָוָה יָדַע לְסִדְרָא סִדְוָרָא דְמֵאֲרִיָּה מְכַל בְּנֵי

עֲלָמָא לכן משה רבנו שהיה יודע לסדר סדר הייחוד יותר מכל בני העולם כי אע"פ

שהאבות אברהם יצחק ויעקב תיקנו את סדר התפילות מכל מקום משה רבנו היה אומן

היודע יותר מכולם לקשר בתפילתו את כל המדרגות אלו באלו, **כִּד אֲצַטְרִיךְ**

לְאַרְכָּא, אָרִיךְ: כאשר הוצרך להאריך בתפילה לרצות את קונו ולקשר המדרגות

אלו באלו האריך בתפילתו. **לְקַצְרָא, קָצַר** וכאשר היה שעת רצון והיה יכל לקצר

בתפילתו היה מקצר. **כְּמָה דְאִוְקִימְנָא** וכמו שביארנו במה שהתפלל משה רבנו

על מרים אחותו, (במדבר יב) **אֵל נָא רַפָּא נָא לָהּ** [קלה] ולא האריך יותר לפי

שהשעה גרמה לכך שהיה צריך לקצר, והיינו כי בשעת ריצוי כשהעולמות מתקשרים ברגע

אין ראוי לאדם להיות מתעכב שם כי אין היחוד נעשה כל עוד האדם נמצא שם ולכן היה

מקצר.

תְּנִינָן שנינו (ברכות לב), **מֵאֵן דְאֲרִיךְ בְּעֲלוֹתֶיהָ וְיִסְתַּפַּל בִּיהָ**

כל המאריך בתפילתו ומעיין בה, **לְסוּף אַתָּא לְיָדֵי כָאֵב לֵב**

לסוף בא לידי כאב לב. **וְתִנְיָנָן** ולעומת זה שנינו (ברכות נד), **מֵאֵן דְאֲוִרִיךְ**

אור הרשב"י

שהוא זמן יהודם וכו' אין דרך ארץ לעמוד שם ולכן יתרחק ויפסע לאחוריו ג' פסיעות כנגד עובי ג' עולמות ב"ע המלבישים לאצילות עכ"ל.

[קלה] וזה הטעם שאנו פוסעים ג' פסיעות לאחור כנגד התפילה באמירת עושה שלום במרומיו וכמו שכתוב בסידור הרש"ש בסוף תפילת העמידה וז"ל: אח"כ לפי שהיית שושבין ליחוד יעקב ורחל התן וכלה ועתה

הלימוד היומי

בְּצִלוֹתֶיהָ, יוֹרְכוּן יוֹמוֹי מִי שְׁמַאֲרִיךְ בַּתְּפִילָתוֹ מֵאֲרִיכִים יָמָיו [קלז].

אור הרשב"י

עונותיו של אדם (שע"י כך מפשפשין במעשיו לומר בטוח הוא בזכויותיו), אלא יחשוב שיעשה הקדוש ברוך הוא בחסדו. ויאמר בלבו מי אני, דל ונבזה, בא לבקש מאת ממ"ה הקדוש ברוך הוא, אם לא מרוב חסדיו שהוא מתנהג בהם עם בריותיו.

וכתב על זה הפסקי תשובות (אות ט) וז"ל: כי תכלית התפילה אינו כדי שיענה, אלא להורות שאין בעולם למי שראוי להתפלל אלא לאל יתברך, ולהכיר שהוא חסר מכל וכל בזה העולם, ואין מי שימלא חסרונו אלא הוא יתברך, ומספר לפניו חסרונותיו להורות זה הענין וכו', אבל לא שתהיה התפלה לתכלית השגת המבוקש, שנראה שאם היה יודע שלא יהיה נענה באותה תפלה לא היה אומר אותה (לשון המבי"ט בספרו בית אלקים).

ואם כי יש לאדם לבקש בכל כוחו וכוונתו ולהרבות בתחנונים על כל הצטרכויותיו, אך אחרי התפלה יהא בעיניו כמי שהשליך את הדבר אל השי"ת, וכנאמר (תהילים נ"ה) השליך על ה' יהבך, ופירוש 'יהבך' – 'משאך', והיינו שמשליך מעליו כל טרדותיו ומחסוריו, וכמאמר צדיקים על הפסוק (משלי י"ב) דאנה בלב איש ישיחנה, בתפילה לבוראו, ותפלה בעת צרה היא לאדם לעזר ותרופה מתמדת, משמחת לב ומאירת עינים. [פסקי תשובות הערות סימן צח הערה 87.

דברי יחזקאל להנה"ק משינאוא זי"ע (פ'

[קלז] בגמרא (ברכות נד): איתא: ואמר רב יהודה שלשה דברים המאריך בהן מאריכין ימיו ושנותיו של אדם המאריך בתפלתו והמאריך על שלחנו והמאריך בבית הכסא, ומקשה הגמרא "והמאריך בתפלתו מעליותא היא? והאמר רבי חייא בר אבא אמר רבי יוחנן: כל המאריך בתפלתו ומעיין בה סוף בא לידי כאב לב שנאמר תוחלת ממשכה מחלה לב, ואמר רבי יצחק שלשה דברים מזכירים עונותיו של אדם ואלו הן קיר נטוי ועיון תפלה ומוסר דין על חברו לשמים?", ומתרצת "הא לא קשיא הא דמעיינן בה הא דלא מעיינן בה, והיכי עביד דמפיש ברחמי.

ובגמרא (שם לב): "אמר רבי חנין אמר רבי חנינא כל המאריך בתפלתו אין תפלתו חוזרת ריקם מנא לן ממשה רבינו שנאמר ואתפלל אל ה' וכתוב בתריה וישמע ה' אלי גם בפעם ההיא", והקשתה הגמרא "איני, והא אמר רבי חייא בר אבא אמר רבי יוחנן כל המאריך בתפלתו ומעיין בה סוף בא לידי כאב לב שנאמר תוחלת ממשכה מחלה לב, מאי תקנתיה יעסוק בתורה, שנאמר ועץ חיים תאווה באה, ואין עץ חיים אלא תורה, שנאמר עץ חיים היא למחזיקים בה?", ומתרצת "לא קשיא הא דמאריך ומעיין בה הא דמאריך ולא מעיינן בה".

וב"פ השו"ע (סימן צח ס"ה) וז"ל: אל יחשוב ראוי הוא שיעשה הקדוש ברוך הוא בקשתו כיון שכוונתו בתפלתו, כי אדרבה זה מזכיר

ומיישב ב' המימרות שאינם סותרות זו את זו ואומר

וְרָזָא דְּמַלְאָה וְסוּד הַדָּבָר, מֵאֵן דְּאָרִיךְ בְּאַתָּר דְּבַעֵי לְקַצְרָא

מי שמאריך בתפילתו במקום שצריך לקצר דהיינו בזמן שיחוד ההיכלות יכול

להעשות בהתעוררות מועטת בלי אריכות, **אָתִי לְיַדִּי כָּאֵב לֵב** בא לידי כאב

לב לפי שהוא מונע ומעכב את היחוד ונקרא נרגן מפריד אלוף, **מֵאֵן לֵב** ומיהו הלב.

דָּא הוּא דְּכֶתִיב זו המלכות שהיא עניה ודלה ואין לה מעצמה כלום וצריך לבסם

אור הרשב"י

'הראנו ה' חסדך' וכו' ולהתעקש לבל תדחה התפלה מלפניו, ולכן גם נתנו לנו חז"ל דרכים ועצות שיעשה האדם כדי שתתקבל תפלתו ברחמים וברצון, וכגון תפלה בכוונת הלב ותפלת רבים ובמקום קדוש ובנקיון הגוף, ולהתפלל בעד חבירו, ולבקש מחסידים וצדיקים שבדור שיתפללו עליו, ועוד הוסיפו עליהם שזהירות מגזל ומשעטנו ולשון הרע והנופה מועילות על תפילה שתתקבל ברצון, ואין בזה משום סטיה מיעוד ותפקיד התפילה המבואר לעיל, אלא הכוונה שעל ידי הפצרת התפילה שלו או של אחרים עליו על פי התכלית והכוונה המבוארת לעיל, גורמת להתעלות ודביקות בהשגחת הבורא ביתר עוז ותעצומות, ובה מתהפכים מדותיו של הקדוש ברוך הוא ממדת רגזנות למדת רחמנות ומסוגל להפוך מזלו ולקרוע גזר דינו לטובה ולברכה עכ"ל. (וראה עוד להרי"ח הטוב בעוד יוסף חי משפטים אות ה).

וירא, ד"ה ויכלו המים) "ותשלך את הילד תחת אחד השיחים וכו' שהיא התפללה בכל כוחה, ואח"כ השליכה את הדבר על רצון השי"ת, ועצה זו מועלת כמיוחדת שבתפלות" וכו', עיין שם.]

ואחד מיסודות עבודת התפילה, שאין תפילה שחוזרת ריקם, ואף שנראה בעיניו כאילו מדחין אותו מן השמים, רשות לאב לסרב לבנו, והוא יתברך יודע ומכיר מהו הטובה האמיתית של בניו אהוביו, ואין תפילה שנאבדת, ופעמים פעולתה מתבטאת לעתיד לבוא או לאחר זמן ואף לכמה דורות, ופעמים התפילה נצרכת בעולמות העליונים לצורך איזה תיקון ועליה אשר גלוי וידוע לפניו יתברך שמו, ופעמים מתפלל על דבר אחד ונותנים לו דבר אחר.

והן אמנם שהרשות נתונה בידי האדם להרבות ולהפציר בתפילה כדי להפוך מדת הדין לרחמים, וכמאה"כ (תהילים פ"ה)